

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Brájer László.

Előfizetési árak:

Egész évre ----- 12 ft.
Félévre ----- 6 „
Negyedévre ----- 3 „
Egy óra ----- 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik mindnap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybeeskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 152. szám.

Szombat, július 4.

Az új kurzus.

Nagybeeskerek, július 4.

Jól értesült szerb forrásból, július 1-ről keletve, a szerb miniszterelnök legújabb nyilatkozatai tárgyában a következő figyelemreméltó közléseket kaptuk a „Pester Correspondenz” útján:

Novákovic ur igen elítélő módon nyilatkozik ama politikáról, melyet a szerb királyságban az ő minisztersége előtt csináltak és azt gondolja, hogy egy hetvenéves történelem logikai következményeit vonja le, ha ma Oroszország, holnap Montenegró, holnapután Franciaország kabát-szárnyára akasztja magát. Novákovic ur az Oroszországhoz való csatlakozásban a politikai, és Franciaország kegyében a gazdasági függetlenségét keresi Szerbiának. A szerb királyság higgadt és elfogulatlan elemei, köztük maga a király, kétségbe vonják az ultraradikális szerb kormány eme legújabb kísérleteinek eredményét. Szerbia politikájának minden irányban önállónak és függetlennek kell lennie. Annak megváltoztatása és a csatlakozás Oroszországhoz csak a függetlenség költségére történhetik. Az új politikai irány meglehetősen hamar tévútra vezethet, amelyen a visszafordulás ép oly lehetetlen, mint a mily lehetetlen lenne Szerbia haladása és állása a balkáni államokban.

Gazdasági téren Oroszország semmi körülmények közt sincs abban a helyzetben, hogy támogatásában részesíthesse Szerbiát, ezért fordul a csász hatalmas szövetségeseinek, Franciaországnak kegyelméhez, hogy Szalonikin át tengeri uton érjen el holmi gazdasági előnyöket. A szerb kereskedők, Novákovic alatt a tengeri utat Szalonikin át francia kikötőkbe már gyakrabban megtették és e kísérleteikkel alapos csalódásokat éltek meg. Az élő állatok berakása Szalonikiben, a hosszú tengeri út és a kirakodás Franciaországban roppant veszedelmekkel van összekötve. Az állatok nyomorúságos állapotban egészen elértéktelenedve

érkeznek meg és a szállítmányok nagyobbik felé tönkremegy utközben.

A szerzett szomorú tapasztalatok után bizony egyszerűbb lenne, ha közgazdasági helyzetét Szerbia több alaposággal és kevesebb chauvinizmus-szal mérlegelné. Ha Szerbia kára az utolsó évek alatt nagy volt és tényleg körülbelül 9 millió frankra rogtott, akkor az osztrák-magyar monarchia kára legalább tizszer akkora, és az a védelem, melyben a magyar kormány a magyar mezőgazdaságot részesítette, eszerint ép oly elengedhetlen volt, mint czélszerű. A közgazdasági állapotok orvoslásához egyszerűbb és közelebb fekvő út vezet. Orvosolják alaposan a szerb királyság kétségbeesztő nyomorúságos állategészségügyi viszonyait s aztán többé nem létezik semmi, ami útjában állhatna Szerbia jó viszonyának Magyarországhoz. Ezt a közel fekvő megoldást azonban meg sem kísérik, dacára annak, hogy az jótékony cselekménye lenne a szerb kormánynak.

Ebben keleten és Nyugaton protektorokat és barátokat keresnek, hogy a rájuk nézve egyetlen mértékadó nagyhatalmat brüsszkirozhassák és veszedelmes maguk-tulbecsülésében vele újjat huzhassanak.

Novákovic miniszterének új irányú veszedelmes és kalandos vállalkozás, melytől a fennálló rend barátai Szerbiában visszajednek és minden megengedett alakban nyilvánítják aggályaikat. Szerbia politikáját egy lázbeteg ember csinálja és nagyon kellemetlen lehet az ébredés a lázas álomból.

A választói jogosultságot megállapító földadómínimumra nevez a belügyminiszter valamennyi központi választmányhoz a következő rendeletet intézte:

Számos panasz érkezett hozzám a miatt, hogy az 1897. évi választói névjegyzékek kiigazítására kiküldött összeíró küldöttség azon községekre nézve, melyekben urbériség nem létezik, az iránydónak megállapított volt urbériségszomszédos községet önkényesen megváltoztatta és hogy a választói jogosultság alapját képező

földadómínimumot jogtalanul és indokolatlanul felemelte. Minthogy az 1874. évi XXXIII. t. cz. 107. §-a értelmében azon községekre nézve, a melyekben urbériség nem létezik, a központi választmány a választók első összeírása alkalmával egyszersmindenkorra megállapította az irányadó volt urbériségszomszéd községet, a mely megállapítás a törvényes további rendelkezéseig meg nem változtatható; minthogy továbbá az idézett törvényczikk 4. és 34. §-ának intenciója és az azokban foglalt rendelkezések állandó értelmezése szerint, az egyszer megállapított földadómínimum csakis a földadókataszter kiigazítása vagy új kataszter felvétele esetében, mindenkor a változott földadókataszter erhez viszonyítva aránylagosan változtatható meg, egyébként pedig változatlanul fenntartandó; ennél fogva felelőség terhe alatt felhívom a központi választmányt, hogy felmerülő panaszok esetében a törvényes rendelkezések esz ntebbi utasítás: im értelmében azonnal határozzon, illetőleg az összeíró küldöttségek eszleges törvénytelen eljárásának helyesbítése és a szükséges pótlások megtétele iránt haladéktalanul akként intézkedjék, hogy a többször idézett törvényczikkben megszabott határidők feltétlenül szigoruan betartas sanak.

Schaeffer Antal +

Nagybeeskerek, július 4.

Tehát mégis megtörtént. Az az erős test, melyet sem kor sem betegség megtörni nem tudott, nem volt képes tovább ellenállni a vén kasszának. S mire eljött a nyár, az Urigéjének szorgalmas magvetőjét hiába keressük az aratás fáradhatlan munkásai között.

A pálya, melyet lelkipásztorunk megfutott, egy boldog és sikeres élet lefolyása. Tullepte azt a határt, melyet a próféta szab az ember életének, s úgy társadalmi pozícióját, mint anyagi helyzetét illetőleg el lehet mondani, hogy az élet semmivel sem maradt adósa.

Schaeffer Antal született 1820 január 1 én Ném et-Szent-Péteren. Atyja Württembergből bevándorolt takács volt.

A „TORONTÁI” TÁRCAJA.

Balog Ágnes.

— Népies rajz. —

Az apja egyszerű vasutibakter volt. Magas, kissé hajlott vállu ember. Arca ripacos. Annál jobban osodálkoztak rajta a vasuti tiszt urak, hogy lehet annak a csunya, vén Bagoly Matyi nak olyan gyönyörűséges leánya, ki akár hercegaszsonynak beillenék.

Mondták is az öregnek:

— Nagy kincsesel bir Matyi ebben a leányban. A Révai nagyságos ur hányszor ígérte már meg, hogy kitaníttatja.

De bolond is az öreg. A szerencsésjét taszította el magától, hogy olyan kurtán felelgetett vissza.

Ragaszkodott hozzá, hisz nem volt senkije. Poetikuss vén ember volt. Feleségének sarkóvet faragtatott, szomorú fűzet títetett rá, a kőre még rávésztette:

A hányszor sírodon rezeg a napkelet
Csókolja hamvadat a bus emlékezet.

Minden hajnalon meglátogatta a sirt. Csodálatos érsékenység az ilyen kerges tenyert embe-
reknél!

Agnes akurátus olyan volt, mint az anyja: olyan győnge és olyan szép.

Ha vonatinduláskor kiállott a virágos kis őrház elébe, mindenki rajta felejtette a szemét. A lányok azt fogták rá, hogy kényes, a legények még azt, hogy rátarti. De állt neki a hideg, rátarti viselkedés. Csak még jobban bomlottak utána a legények.

Tizenhatodik évét ép hogy betöltötte, mikor megkérte a garamfoki bíró fia Pere Sándor. De sok irigye is volt. Agnesnek nem kellett a legény. Még az apja is megkorholta ezért a visszautasításért, a ki másként ugy szokott bánni vele, mint a falat kenyérral.

De aztán megnyugodott. Nem jött még a leány ideje. Ha Pere Sándor oly nagyon utána van a leánynak, várjon, míg megjön a leánynak az „esse”. De csak nem jött meg. Hiába várt Sándor vagy két esztendőskét.

Már-már azt a furcsa dolgot rebesgették, latra vetvén az Agnes konokságát a pártájához, hogy nincsen az másként!

A kit az Isten szépséggel álda meg, kőszívet ad hozzá, a mesékben nem terem meg a szerelem virága.

Attól kezdve nem jártak a leány után.

Meg van az halva, a kinek nincs szíve.

Nem bánta azt Agnes. Kellenek is azok neki. Rájok se nézett többé!

Pedig hát volt szíve az Agnesnek. Egy aranyos szép fiatalembernek a képét szerette.

Aranyos rámban van a kép a Révai nagyságos urék legelső szobájában. Egyszer véletlenül jutott oda. Csak kicsit látta, de nem felejtette el soha többé. Hogy mosolygott rá azzal a gyémánttüzi szemével, ajaka megszólalt. Szinte elpirult a tekintete alatt s meg merte kérdezni, hogy kicsoda.

Valamikor hallotta, hogy a nagyságos uréknak volt egy szép, nagyon szép fiok. Katona volt, bátor katona, hirtelen természetű. Egyszer összekapott egy feljebbvalójával s annak ugy odamondott, hogy inkább meghalt, mintsem bocsanatot kért volna tőle. Azt mondják: neki volt igaza — de hát megtörtént. Szegény anyja, a nagyságos asszony el is pusztult utána való bánatában.

Valahányszor Agnes erre a történetre gondolt, a szívét mindig valami sejtő, kínos érzés fogta el. Az a szép, bátor tekintetű katona, abban az aranyos rámban, volna meghalva? Nem, nem! Az él bizonyosan s egykor el is fog jönni érte. Igen, érte, mint a hogy a mesében szoktak eljönni a királyfiak a szegény lányokért. Egyszer látják s megszeretik őket. Nem elég szép ő ahhoz? S még szebbek lesznek együtt.

Hányszor elgondolta már, mint lesz. Legjobban szeretné, ha szép tavaszidőben, a pünkösti rózsá nyílászakor jönne erre. Szép bokrétát szedne össze a vonatérkezéskor, kiállana vele

A hivatalos melléklet 129. számával.

Hogy a derék német család mily gyorsan belelélt a magyarországi viszonyokba, mutatja az a lelkes hazafias érzés is, mely Schaeffer Antalt a magyar szabadságról folyt véres ütközésekbe vezette.

Tanulmányait Magyar-Pécskán kezdte, a honnét az aradi, majd a temesvári, végül pedig a szegedi gymnasiumba került. Hajlamát követve a papi pályára lépett. A teológiát kitűnő eredménnyel végezvén, 1844. évi decz. 21-én Lonovics püspök által pappá szenteltetett és deczember 26-án mondotta első szent miséjét.

Mint fiatal áldozárnak első állomása Károlyfalva volt, a honnét nemsokára Nagy-Jécsa jómódu német községbe került. Itt találta őt a magyar szabadságharc. Minden magasztos és nemesért égő lelke nem hagyta nyugodni. Midőn a hazát veszély fenyegette, odahagyta a csendes plébánia szűk hajlékát és feszülettel kezében kivonult a harczmezőre, hogy az ágyudörgések zajában a legszentebb ügyért elesett hősöknek megadhassa a hitbeli vigaszt.

A midőn azután minden elveszett, az ifju lelkész hazatért szülői házába, a honnét, bár időközben katonai törvényszék elé állították és erősen kerülgette őt a kufsteini börtön árnya, Apátfalvára került, a harci kürt hívó szavára megszakított nyugalmas lekipásztorkodást folytatandó.

Schaeffer Antal áldásos működésének legközelebbi színhelye ezután Réthát volt, hol 1851-1861 mint plébános volt alkalmazva. 1861-ben gróf Zselinszki által Zádoriakra hivatott, hol 1874-ben kerületi esperessé lépett elő, 1878-ban pedig a Hippa-hidegkuti választókerületben országgyűlési képviselővé választott.

Mint a magyar parlament tagja Schaeffer Antal buzgón résztvett a kulturális kérdések tárgyalásaiban, valamint a tanulmányi alap ellenőrző bizottság munkálataiban. Ez utóbbi tisztségről lemondván, ő felségétől elismerő okmányt nyert.

1880-ban XIII. Leópápa kamarásává nevezte ki a tehetséges papot, kit a pénzügyminiszter a következő évben a nagybecskereki plébániával, ő felsége 1882-ben a pornói apátsággal, a pápa pedig 1892-ben a praelatusi címmei tüntetett ki.

1895. deczember 26-án ünnepelte aranymiséjét a ez alkalomból valláskülömbőség nélkül siettek a megye és város kitűnőségei hódolatukat bemutatni az agg főpapnak.

Schaeffer Antal 16 évig volt a városnak polgára s mint a vármegye törvényhatósági bizottságának s a város képviselő-

az órház elé. Ugy várná ki szerelmeseit a bársányos kocsi. Abból hát, mert az csak bársányos kocsi utazhatik. Ott állana az ablakban mosolygva s hirtelen odadobná neki a bokrétát. Arról tudja meg, hogy szereti. No s talán? Az is megszeretné. Azt mondja a sok nóta meg a vers, hogy a szerelem egy pillanat alatt születik. Megszereti, igen s magához emeli a bársányos kocsi...

Milyen furesa portéka is némely leányszív. Ha valami boldog érzelem vagy ábránd támad benne, az idők múltán nemhogy szerte foszlanék, elmosódnék, de sőt hova-tovább jobban erősödik, képelem alkotta körvonala kiadomborodnak...

Balog Agnes elhitte azt a mit arról a szép képről, arról a ragyogó ruhás katonáról álmodott. Tovább álmodta s e közben még azt sem vette észre, mint suhan el fölötté az évek száma, lassanként törölve le arczáról az ifjuság, a szépség himporát. Mint fakul meg szép meggyiszintű haja, milyen bágyadt sugar tör elő két sötét szeméből. Alakja is összeesik és sárga lesz a bőre.

Nem — ő azt mondja — Balog Agnes sohasem vőntül meg és sohasem lesz csunya, — éppen mint a mesebeli leányok. Azok is vártak sokszor százszázadeig, s királyfi mégis csak eljött értök.

lőtestületének tagja buzgón részt vett a közügyek vezetésében. Előkelő elegáns megjelenése, finom modora, minden felekezeti szűkkeblüségétől ment viselkedése a legszelebb körökben népszerűvé tették. Mikor az ősszel a vármegyei háza nagytermében megkötötték az első polgári házasságot, az ünnepi vendégek között ott volt Schaeffer praelatus is, ki ugyane teremben küzdött két évvel ezelőtt a reformok ellen. Ez ép oly lovagias mint valóban szabadelvű feletgásról tanuskodó eljárás nagyban növelte még azt a rokonszenvet, melynek eddig is örvendett.

Utólszor láttuk a nyilvánosság előtt, mikor a haza ezredéves fennállását ünnepelték a megyeház disztermében, de szivszorulva láttuk, hogy az egykor oly szép embernek csak romját vezetik a szolgák a terembe és senki sem kételkedhetett abban, hogy a katasztrófa csak rövid idő kérdése.

Az elkerülhetetlen bekövetkezett: isten szolgája örök álomra hunyta le szemét. Amerre ismerték, őszinte részvételt fogják fogadni a halálhírt és Schaeffer Antal éim fog mindnyájunk emlékezetében — e földön. Élni fog Krisztussal — az örökkévalóságban.

A középtorontáli esperesi kerület papsága a következő gyászjelentést adta ki:

A közép torontáli esperesi kerület papsága meghatott és mélyen szomorodott szívvvel jelenti, hogy kerületének legelső és legérdemesebb tagja és kártársa Méltóságos és Főtisztelendő Schaeffer Antal, ő szentsége házi praelatusa, Pornói nevezett Szt. Margitai cz. apát, volt országgyűlési képviselő, kiérd. esperes, szentszéki ünök és nagy becskeréki róm. kath. plébános a szentségek ajtatos fölvelele után folyó 1896. évi július hó 3-án délután 5 $\frac{1}{2}$ órakor, életének 77. adózárságának 52. éveben szívzélihűdes következtében az Urban elhunyt. A felejtetlen boldogultnak hűt teteme folyó évi július hó 5-én délután 5 órakor a plébánia lakban be fog szenteltetni s ezután a nagybecskereki róm. kath. sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engedelmű szentmise-aidozat a Magasságbelinek folyó hó 6-án délelőtt 10 órakor fog bemutatanni. Nagy-Becskeréken, 1896. évi július 4-én. Béke lengjen hamvai felett!

HIREK.

Tájékoztató.

Július 6. Közigazgatási bizottság ülése. Aug. 3. községi jegyzők kongresszusa. A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; női részére kedden és pénteken délután.

— Személyi hírek. Rónay Jenő főispán ma este Pancsovára utazik, honnan holnap át megy Dolovára, hogy az ottan rendezendő millenniumi ünnepélyen és a község ház alapkövének letételénél jelen legyen. — Folly Emil pápai praelatus és temesvári kanonok ma este Nagybecskerekre érkeztek, hogy Schaeffer praelatus temetésén résztvegyen. A kanonok a kegyesrendiekhez száll.

— Schaeffer Antal pápai praelatus halála, melyről lapunk más helyén emlékezünk még bővebben, általános megdöbbenést és részvétet keltett nemcsak a clerus, hanem a nagyközönség körében is. A halál híre, mely futótűzként járta be a várost, az összes köz- és számos magánépületen kitűzték a gyászlobogót. Temetése holnap délután 5 órakor megy végbe. — A nagybecskereki róm. kath. község ma délután tartott értekezletében lekipásztornak elhunyt fölött jegyzőkönyvileg adott kifejezést fájdalomnak, egyszerűsre meghatározta, hogy egy a holnapitemetésen, mint a helyi gyász istentiszteleten a hitközség testületileg vesz részt. A hitközség nevében dr. Plechl Szilárd hitközségi elnök mond Schaeffer Antal ravatalánál gyászbeszédet és tesz le koporsójára koszorút. Egy helybeli műkedvelőkből álló énekhar ez alkalomból gyászdalokat fog énekelni. — A középtorontáli esperesi kerület papsága szintén koszorút tesz az elhunyt praelatus koporsójára. A temetési szertartást Folly praelatus és temesvári kanonok végzi a kerületi papság segédlete mellett.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbban a következő bejelentések történtek:

Házasságra lépnek: Dr. Selymessy Sándor kir. törvényszéki bíró és Danielisz Irma. — Tomcsányi Elek rk. üzleti utazó és Hungár Ilona. — Kellner Ferencz rk. hivatalnok és Mang Anna (Bécs.) — Sziráki Márton rk. földműves és Steigervald Borbála.

Született: Arvay Béla rk. hivataloszoigafia. — Csókás Erzsébet rk. ikerleánya. — Schwegler Alajos rk. vasesztergályos fia. — Kovács István rk. földműves leánya. — Bakos András rk. földműves leánya. — Kirtyánszki Dániel rk. földműves leánya. — Györgyás Veron rk. leánya. — Juhász János rk. napszámos fia. — Weber József rk. kőműves leánya. — Szelgrad Jakab rk. kőműves fia. — Jung Péter rk. kőműves fia. — Kolmann Béla rk. diáknok fia. — Singer János izr. bankár fia. — Kolarov Illés rk. földműves leánya. — Vastag János rk. r. ndőr fia. — Radicev Lyubomir rk. cipész fia. — Jovánovics Tihámér rk. papuczos fia.

Meghalt: Flattinger Hermin rk. 4 hónapos k. béhurut köv. — Santa Antal rk. napszámos 57 é. k. tüdővészben. — Kis Tóth Péter rk. 9 hónapos, életgyenge. — Németh Karolina rk. 7 hetes, görcsökben. — Öz. Jovánovics Vladimír rk. 57 é. k. tüdővészben. — Kornberger János rk. szolga 21 é. k. zuzott tejséb köv. — Csursin Sándorné rk. 80 é. k. aggkórban. Bakos Erzsébet rk. 7 napos, életgyenge.

— Táncmulatság. Folyó hó 2-án sikerült táncmulatság volt a kaszinóban, melyen a helybeli fiatalságon kívül a nagykirindai huszártisztek is részt vettek. A hölgyek közül jelen voltak: zombori Rónay Jenőné, dr. Delimanics Lajosné, báró Feilitzsch Bertholdné, Jekelfalussy Zoltánné, Balás Ivánné, Réczey Gyuláné, Daniel Ferenczné és Réczey Annuska.

— Az idei manöver. Az 5-ik honvéd gyalogezred Szegeden állomásozó zászlóalj augusztus 10-ig zászlóalj- és ezred gyakorlatokat végeznek Szegeden. Augusztus 10-én Nagy-Szent-Miklóstra menetel az ezred, ahol a szegedi II. honvédkerület két dandárja együttes gyakorlatot teljesít. A kerület egyik dandárja Nagy-Szent-Miklóson, a másik pedig Nagykirindán fog állomásozni. Innen Lugosra menetelnek a csapatok s ott végeznek nagyobb harczászati gyakorlatokat. Szeptember 10-12. a 7-ik hadtest ezredeivel együtt végzi a záró gyakorlatokat. A szegedi 5. honvéd gyalogezred szeptember 13-án érkezik haza s még az nap szabadságot a tartalékosait, kik augusztus 9-ére vonulnak be 35 napos gyakorlatra.

— Affendákiszék Szerbiában. Affendákisz és társa Kazár Ambrus a fővárosi rendőrséghez érkezett jelentések szerint tegnap Zimonyán át lépték a határt s azóta szerb földön tartózkodnak. E szerint semmi remény nincs arra, hogy a szökevények egyhamarjában kézrekeríthetők legyenek.

— A legújabb belgrádi valuta. Arany, ezüst és isten tudja, még mielő elváltakon veszekednek a nemzetgazdasági irók. A szerbek nem törődnek vele. Ok egészen új valutát eszeltek ki. A pénzük elfogyott a szerb montenegrói hivatalos ölekezések alkalmával, most tehát pénz helyett — levélbélyegekkel fizetnek. Egy nemzet ujságíró, aki épp az ünnepnapok alatt ott járt, a belgrádi postahivatalnál 25 ctm. es levélbélyeg vásárolt és 10 frankos bankjegyet nyújtott át a postatisztnak. A kijáró 9 frank 75 centimest bélyegeket adott neki vissza. Arra a megjegyzésére, hogy e levélbélyegeket nem használhatja, azt felelték neki, hogy a pénztárban nincs annyi pénz, a mennyi visszajárna neki. Ráadásul meg is vigasztalták: — A mi szerb levélbélyegeinket a külföldön nagyon szeretik, eladhatja azokat drága pénzben akárhol! Egy zimonyi lap különben megbízható forrásból azt is ujságolja, hogy újabb a hivatalnokok is levélbélyegeket kapják a fizetésüket.

— Megszűnt a borraivaló? Fővárosi levelezőnk írja: Néhány napilapban az a hír jelent meg, hogy a budapesti pinczerek kijelentették, hogy nem fogadnak el többé borraivalókat, mivel tisztességes megélhetésük biztosítva van és annak elfogadása „méltóságukon alul esik”. Ellenben megkivánják, hogy a vendég a pinczereivel szemben „emberhez illő módon viselkedjék és tartózkodjék minden arroganciától”. Mint illetékes pinczér körökből értesültem, ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert az egész dolog a „sztrájkoló” pinczerek inszenzirozása folytán jött létre, a kik bosszankodnak a szolgálatban levő pinczerekre, mert azok nem akarnak velük tartani. A szolgálatban levők ennek folytán legközelebb ellen-demonstrációra készülnek, melyben tudtára adják a vendégeknek, hogy igenis elfogadják a borraivalót, a czimezés pedig a közönséggel szemben megmarad a; nagyságos.

Biciklista-temetés. A napokban meghalt Bécsben a biciklisták klubjának egy tagja; ott hagyta a kereket örök időre s átvándorolt abba a hazába, a hol nem bicikliznek. A társai megadták neki a végtisztességet, magukra öltötték a bicikliző egyenruhát és kerékpáron ülve kísérték ki a temetőbe. A merre elhaladtak, mindenütt megbámulták a különös csapatot, az igaz, hogy nem éppen szomorú hangulatban, mert efféle ötletért még Amerika is hálás lenne. Hanem annyi bizonyos, hogy Nagybecskereken is lehetne már hasonló temetést rendezni, mert vannak annyian a biciklizők, hogy kitehesse nek egy temetési kéretet. Az a bizonyos zokogás sem hiányozna, mivel a széppem számos tagja is áldoz ezen nemes sportnak. Hanem azért Isten ments, de hogy kívánunk részt venni csupán az újdonság kedvéért ilyen temetésen, csak éljenek és biciklizzenek tovább is a mi szépeink.

Öngyilkosság a börtönben. Szegedről írják: A fő- és székvárosban operetteznek a rabok, nálunk pedig tragédiáznak. Amott az öreg vármegyeház saunoyos emberrel megrakott udvarán kedélyesen sétalagatnak ki egyszer Papposzták, mászor Affendakiszék, Szegeden pedig szőcs nélkül szabadulják meg magukat a rabságból. Egyszer egy nadrágszaj, mászor egy törülköző révén szerzik meg a szabadulást az életük árán. Ebben az esetben, mely egy év óta a nyolcadik öngyilkossági eset, a törülköző szerepel. A rab, a ki nem tartotta magát nagy gonosztevőnek, erősen bizott benne, hogy a millenniumra megnyílik az ő vassal ajtaja. De hetek, hónapok multak el, a millenniumot már a börtönben is megünnepelték, rabtársai közül sokan szabadultak is, csak az őt megváltó szabadság órája nem ütött még. Beteggé epesteite magára a várakozásban. És mert lassankint elveszítette reményét, végkép elfogyott türelme is. Már hetek óta járt fel-alá sötét cellájában, ahol ma a törülközővel ülő helyzetben fölakasztotta magát az ajtó kilincsére. Mikor észrevették az öngyilkosságot, halott volt.

A Plank-kert napról-napra csinosodik, az elhanyagolt részeket lassankint virágokkal ültetik be, úgy hogy nemsokára valóságos kis paradicsom lesz ez a kedves park. Legujabban egy egész sereg új padot szereztek be a közönség számára, úgy hogy most nincs egy utja sincs a kertnek, a melyiken nem lehetne lepihenni.

Uj vasut Temesmegyében. A vasút-gattajai h. é. vasut műtanrendőri bejárása csütörtökön ment végbe a közönség nagy érdeklődése mellett. A kereskedelmi miniszter Képesy miniszteri titkár képviselte, ki a vasutat, miután minden rendben talált, megnyitottnak nyilváníttotta és azt rögtön át is adta a forgalomnak. A torontáli h. é. vasutakat Réczey Gyula igazgató és Horncsek főellenőr képviselték.

Szocialista mozgalmak. Nagybecskereken jó sokáig nem volt semmiféle szocialista mozgalom, következésképp a fővárosi vezetők időszerűnek tartották felfrissíteni az eszméket, nehogy azok még idő előtt elpusztuljanak. Először is könyveket küldözgettek azoknak, kik hajlanak a bűnös tanra, még pedig ugyancsak borsos árú könyveket. Apró, izgató füzetkék voltak, összesen talán 70-80 krajczányi értékben, de a mi embereink mégis 6 forintjával fizették meg. Mikor telessivták már magukat a szocializmussal, elhatározták, hogy agrár-szocialistákus gyűlést tartanak s erre a holnapi napot tűzték ki a Hunyadi-utcán. Elbizakodottságukban kérvényt intéztek a rendőrséghez, hogy engedje meg a gyűlést, egyttal be is terjesztették a programjukat. Ezekben azonban annyi államellenes pont és eszme volt felvéve, hogy a rendőrségnek alapos aggodalmi lehettek volna, ha véletlenül enged a kérésüknek. Nem is mondták meg nekik nyiltan, hogy nem szabad gyűlésezni, hanem okszerű rábeszélés és magyarázatok után ők maguk (Nagy János és társai) vonták vissza a kérvényt.

x Kőhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen régen ismert házi szer a pemetefű. Ezen fűnek kivonataból Réthy Béla b.-osabai gyógyszerész czukorkát készít, melyben a pemetefű méltán dicséret hatásossága kellemes izzel párosul. A pemeteczukorka minden gyógyszerárban kapható. Egy doboz ára 30 kr.

Sport.

A „torontáli athletikai club“ által Nagybecskereken 1896. augusztus hó 2-án délután 4 órakor, a Bega folyón rendezendő millennáriuszó versenyének tervezete:

Versenypontok

1. Millenniumi emlék-verseny. Tav 1000 méter. Indulás a Steigervald féle uszodától. Lebegő start. Elsőnek: ezüst érem, másodiknak bronz érem, harmadiknak, ha legalább 5 en indulnak, szintén bronz érem.
2. Hát-on uszás. Tav 40 méter. Lebegő start. Elugrás nélkül. Elsőnek ezüst érem, másodiknak bronz érem.
3. Gyors uszás. Tav 40 méter. Lebegő start. Elugrás nélkül. Elsőnek ezüst érem, másodiknak bronz érem, harmadiknak, ha legalább 5 en indulnak, szintén bronz érem.
4. Buvár verseny. Lebegő start. Elugrás nélkül. Elsőnek ezüst érem, másodiknak bronz érem.

Versenyszabályok.

1. A versenyben részt vehet Torontálmegye területén lakó minden amateur uszó.
2. Egy versenypontra tét 2 korona, bánat 4 korona.
3. A bánat a versenyben részvevőnek a verseny befejezte után visszaadatik.
4. Nevezési határidő 1896. július 18. esteli 6 óra.
5. Nevezések a club művezetőjéhez, Payka Vilmoshoz (pénzügyi palota) küldendők.
6. A versenyzők kötelesek 1896. augusztus 2-án délelőtt 11 órakor a Rosenfeld uszodánál megjelenni, hol is a szükséges tudnivalókról értesítve lesznek.
7. A nevezésnek tartalmaznia kell:
  - a) A versenyző vezeték- és keresztnévét,
  - b) polgári állását,
  - c) lakhelyét,
  - d) a versenypontot, melyre nevez,
  - e) az uszó nadrág szíjét.
  - f) Tétet és bánatot (pontonként 6 korona).
8. A versenyeket egy három tagból álló jury fogja elbírálni.

A „torontáli athletikai club“ választmányának 1896. június hó 25-én tartott üléséből.

Legujabb hírek.

Ottó kir. herceg kinevezése.

Budapest, július 3. A hadsereg rendeleti közlönyének ma megjelent száma jelenti, hogy a király Ottó kir. herceg ezredet, a Nádasdy gr. huszárezred parancsnokát kinevezte a bécsi 10. lovasdandár parancsnokává.

Nemzeti zarándoklás.

Budapest, július 3. Nagy terv van most készülében, a mely méltóan fog sorakozni az ezredéves ünnepek mellé. A hercegprimás környezetéből ered az az ötlet, hogy Szent-István napjára nagy búcsujárást rendeznek Budapestre, amelyben az ország minden vidékéről résztvevőnek a lehető legnagyobb számmal. Az összegyülekezett búcsusokkal vinnék körül azután nagy körmenetben az eddigittől eltérő és hosszabb uton Szent-István jobb-ját. A körmenetben résztvenne a hercegprimás, a papság és a püspöki kar teljes díszben, a kormány, a katonaság, a városi hatóság szintén teljes díszben. A kormány a vidéki zarándokoknak különös vasuti kedvezményeket biztosít, a főváros pedig módot fog nyújtani arra, hogy a zarándokokat — elszállásolják.

Elitét képviselők.

Budapest, július 3. Csávolszky Lajos a legutóbbi hevesi képviselőválasztás alkalmával az E-s-ben kiméletlenül megtámadta Kovács Kálmán ottani főmérnököt s a hírlapi támadás vége párviadal lett. Ugyanez Gajári Ödön, a Nemzet szerkesztője magáévá tette az ügyet, a kivel Csávolszky szintén összemerítte fegyverét. A törvényszék Csávolszkyt egy havi, Kovács Kálmánt hat heti és Gajári Ödönt 3 heti államfogházra ítélte, mely ítéletet a felsőbb bíróságok is helybenhagytak. A kuria ítéletét ma hirdették ki az érdekelt felek előtt.

Karlsbad vendégei.

Karlsbad, július 3. Klementina koburgi hercegné és Milán volt szerb király ide érkezett.

Egy képviselő párba.

Budapest, július 3. Óváry Ferencz dr., a nagyvazsonyi kerület orsz. képviselője, tegnap délután kardpárbaívott Rainprecht Antal veszprémi püspöki uradalmi jószágigazgatóval. A párbaíva egy interpelláció, melyet Óváry Ferencz terjesztett elő Veszprém város legutóbbi közgyűlésén, s egy újsgnyilatkozat, melylyel Rainprecht felelt a Veszprémi Hírlapban Óvárynak. A párbaívásban Rainprecht a homlokának jobb oldalától a szeméig hatoló sebet kapott.

Táviratok.

Ottó főherceg utazása.

Budapest, július 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ottó főherceg ma Ischlbe érkezett, hol ő felsége fogadta.

Amerikai magyarok érkezése.

Budapest, július 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma érkeznek meg az ezredéves kiállítás megemlékezésére az amerikai magyarok, kiknek fogadtatására már nagyban folynak az előkészületek. A tisztelők estére bankett lesz.

Török lázadások.

Budapest, július 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Török oldalról megzafolják a hírt, mintha Kossova, Monastiri és Saloniki kerületekben lázadás tört volna ki.

Szerkesztői üzenetek.

Szerelmes. Ez ellen nincs orvosság, mert min denki átesik rajta, akárcsak valami gyermekbetegségben. Csak-hogy az egyiknél 15, a másiknál 50 éves korában jelentkeznek. Tehát csak türe megadással, hiszen nem is olyan nagyon rossz az, ha valaki szerelmes.

Cz. Ajánljuk a következő lapokat: Szegedi Napló, Szegedi Híradó, Délmagyarországi Közöny (Temesvárott), Ellenzék (Kolosvárott), Arad és vidéke, Alföld, (Arad), Felsőmagyarország (Kassa), Nyugatmagyarországi Híradó (Pozsony).

D. urnak. Helyben. Ön téved. A Bega-fürdőre a napnak minden szaka alkalmas, azonban mi leginkább a déli órákat ajánljuk.

H. M. I. Önnek igaza van. A nyári estéket legkellémesebben családi körben és szabadban tölti az ember. 2. A szemkialapok ez idén divatosak.

Találkozás . . . a papirkosárral.

N. Im győződjék meg személyesen, hogy miképpen fest a verse nyomtatásban:

Leszállt a nap, s az esthomály

A közelt távollá tette,

Az égbolton egy-két csillag

Lassan tűnt föl, alig fénylve.

Bennünket különösen a fénylve szó ragadott meg.

P. A. A szini referátát nem használhattuk. A reklámot kiadtuk.

Nyilttér.*

Mérték szerinti megrendelésre készülő mindennemű találtak. Selymek, kelmék, díszítések.

Tavaszi újdonságok

GRÜNBAUM VILMOS
NŐI-BUHA-TERME
NAGYBECSKEREKEN.

Júliusos árak

KÉSZLETI RAKTÁRON:

BÁRSONY-, SZÖVET- és SELYEM-GALLÉROK, JAQUETTEK, COSTUMEK, SELYEM- és SZÖVET BLUZZOK, HÁZI-BUHÁK, GYERMEK-BUHÁK és FELÖLTÖK.

Diszítések, selymek, és kelmék eladatnak.

H i r d e t é s e k.

2146. sz. kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Lajosfalva községben egyelőre ideiglenes minőségű végrehajtó találhat azonnali alkalmazást 6 havi időre; 30 frt fizetés és szorgalmához képest némi mellékjövdelemmel. Az illető az irodai munkában, nevezetesen az adóügyekben segédkezni köteles. Allandósítása egyéniségétől tétetik függővé. Személyesen jelentkezők előnyben részesülnek.

625-2.2

Az előjáráság.

3622. szám kig. 896.

Alibunári főszolgabíróaság

Pályázati hirdetmény.

Az alibunári körorvosi állomás — melyhez még Kevi-Szőlős, Vég-Szt-Mihály és Sándorfalva községek is tartoznak — üresedésben lévén, annak választás útján leendő betöltésére ezennel pályázat nyitattik, a választási határnapul f. évi július hó 28-ik napjának d. e. 10 órája Alibunárott, mint körorvosi székhelyén a község házában kitűzetik.

Ezen állomással a szövetkezett községek részéről 1000 frt évi fizetés és a képviselő testületek által megállapított látogatási díjak vannak egybekötve. Fizetőképzetlen egyének ingyen látogathatók és gyógykezelendők.

Felhívatnak tehát mindazon orvos urak, a kik ezen körorvosi állomás elnyeréséért pályázni óhajtanak, hogy az 1876. évi XIV. t. cz. 43. illetve 143. §-ai értelmében kellőleg felszerelt folyamodványukat a választást megelőző napig az alóli szolgabíróságnál benyujtsák.

Alibunáron, 1896. évi június hó 30-án.

620-3.2

Kajtár,
főszolgabíró.

1135. sz. kig. 1896

Hirdetmény.

Bobda község képviselőtestülete a határában (cirka 1800 hold) levő fő- és dűlőutak kimérését, a szántóföldek tényleges dírtok szerinti részletetését és egy határterkép szerkesztését határozta el. Felkérést munkára reflektálók ajánlataikkal f. évi július hó 30-ig fenti község előjáróságához fordulni.

Bobdán 1896. évi június hó 30-án.

625-3.2

Az előjáráság.

Lakás,

mely egy igen szép utcza és egy udvari külön bejárattal szobából, áll a
irodai helyiségek

is igen alkalmas — bérbeadatik.

Bővebbet a tulajdonosnál **Nádor-utca**
8 szám alatt.

619-8.1

1137. szám. II-1896.

Hirdetmény.

A torontárvármegyei alispáni hivatalnak 1896. évi június hó 26-án kelt 30158. számú rendeletével a török-kanizsai kórház építési munkát 35027 frt 65 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1896. július hó 18-ik napjának d. e. 11 órájára a nagybecsker ki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívatnak, hogy a fentebb munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett nagy. kir. államépi észeti

hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponta megtekinthetők.

N. Becskereken, 1896. évi június 30-án.
M. kir. államépítészeti hivatal

3363. sz. B. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Torontárvármegye bánlakai járásba kebelezett Ofszencza községben a szülész-női állomás lemondás folytán üresedésbe jött, arra ezennel pályázat nyitattik. Felhívatnak a pályázni kívánók, miszerint az 1883. évi I. t. cz. 9. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket alóli főszolgabíróasághoz f. évi július hó 15-ig annál is inkább adják be, mert később érkező folyamodványok nem fognak figyelembe vétetni.

Ezen állomás javadalmazása a következő:

Évi készpénzfizetés 45 frt és 28 kr, látogatási díj minden szülési eset után 2 frt, faátalány 10 frt 60 kr.

Bánlak, 1896. évi június hó 22-én.

613-2.2

Botka Béla
főszolgabíró.

Krondorfi savanyuviz.

Stefania trónörökösné forras,

kitűnő gyógyviz,

kedvelt asztali viz.

Főraktár: Nagybecskereken,

Armbruster J. urnal.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító, bedörzölésként alkalmazható készítmény, és az orvosi és népi gyógyászatban is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártója Richter-féle Horgony-Liniment elnevezés alatt nem tilkos szer, hanem igazi házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenként árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. • Bővebbet a forgalomban. Ki nem akar megkérődni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódi utasítsa vissza. Richter F. Ad. és társa, oszák. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

310 3229

H i r d e t é s e k

felvételnek

e lap kiadóhivatalban.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.